

PATVIRTINTA:
Lopšelio-darželio „Trys nykštukai“
direktoriaus 2019 m. spalio 30 d.
įsakymu Nr. V-51 (1.3.)

SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMA

**„NYKŠTUKŲ SVEIKATOS ABC“
2020-2024 M. M.**

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „TRYS NYKŠTUKAI“

SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMA

„NYKŠTUKŲ SVEIKATOS ABC“ 2020-2024 M. M.

Programą parengė:

Direktorė Danguolė Dargienė;
Direktoriaus pavaduotoja ugdymui Eglė Galkauskienė;
Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos priežiūrą mokykloje Karolina Usevičienė;
Judesio korekcijos mokytoja Asta Pilkytė;
Socialinė pedagogė Jurgita Žinevičienė;
Logopedė Aistė Kvičiuvienė;
Priešmokyklinio ugdymo pedagogė Virginija Ženkuvienė;
Ikimokyklinio ugdymo pedagogė Rūta Laucytė;
Tėvų atstovas Aida Šimaitienė.

Šiauliai
2019

TURINYS

1. BENDROSIOŠ NUOSTATOS.....	4
2. SITUACIJOS ANALIZĖ.....	4
SVEIKATOS STIPRINIMO IR UGDYMO VEIKLOS SITUACIJOS ANALIZĖ.....	7
3. PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIORITETAI.....	10
4. PROGRAMOS PRIEMONĖS.....	10
4.1. 1-a veiklos sritis. SVEIKATOS STIPRINIMO VEIKLOS VALDYMO STRUKTŪRA, POLITIKA IR KOKYBĖS GARANTAVIMAS.....	10
4.2. 2-a veiklos sritis. PSICHOLOGINĖ APLINKA.....	11
4.3. 3-a veiklos sritis. FIZINĖ APLINKA.....	12
4.4. 4-a veiklos sritis. ŽMOGIŠKIEJI IR MATERIALIEJI IŠTEKLIAI.....	14
4.5. 5-a veiklos sritis. SVEIKATOS UGDYMAS.....	15
4.6. 6-a veiklos sritis. SVEIKATĄ STIPRINANČIOS MOKYKLOS VEIKLOS SKLAIDA IR TĘSTINUMO LAIDAVIMAS.....	16
5. SVEIKATOS STIPRINIMO VEIKLOS VERTINIMAS.....	17
6. LĖŠŲ ŠALTINIAI.....	17
7. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS.....	18

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

Šiaulių lopšelio-darželio „Trys nykštukai“ Sveikatos stiprinimo „Nykštukų sveikatos ABC“ programa 2020-2024 mokslo metams (toliau – Programa), sudaryta atsižvelgus į strateginius įstaigos planus, metinę veiklos programą, bendruomenės poreikius, pasiūlymus, rekomendacijas, įstaigos dalyvavimą sveikatos ugdymo ir stiprinimo projektuose bei renginiuose. Programa numato 2020-2024 mokslo metams sveikatos ugdymo tikslus bei uždavinius, apibrėžia prioritetus ir priemones uždaviniams vykdyti.

Programos turinys apima ankstyvąjį, ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą. Programa siekiama ugdyti visapusiškai sveiką vaiką į ugdymo procesą integruojant pagrindinius sveikatos stiprinimo ir sveikos gyvensenos principus, bendromis pedagogų bei bendruomenės pastangomis kurti visa apimančią sveikatos stiprinimo sistemą bei sveikatai palankią fizinę ir psichosocialinę aplinką.

Programa įgyvendinama dviem lygiais: suteikiama materialinė ir kūrybinė bazė plėtoti su vaiko sveikatos ugdymu susijusias idėjas; idėjos įgyvendinamos kasdieninio individualaus darbo su vaikais metu.

Programą įgyvendins lopšelio-darželio „Trys nykštukai“ bendruomenė, kartu su socialiniais partneriais.

II SKYRIUS

SITUACIJOS ANALIZĖ

Išorės veiksnių analizė.

Lopšelis-darželis „Trys nykštukai“ savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos švietimo ir kitais įstatymais, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos Vyriausybės nutarimais, švietimo ir mokslo ministro įsakymais, Higienos normomis, Šiaulių miesto savivaldybės nutarimais, įstaigos Nuostatais.

Higienos instituto duomenimis, remiantis Vaiko sveikatos pažymėjime pateikta informacija 2017 m., 18,2 proc. 7–17 m. amžiaus vaikų neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ar išrautų dantų. Remiantis Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ duomenimis, 2017 m. 7–17 m. amžiaus vaikų didžiausias sergamumas pagal tam tikrų ligų grupes išliko toks pat kaip ir 2016 m. – daugiausia sergamumo atvejų nustatyta kvėpavimo sistemos ligomis, šioje ligų grupėje daugiausia atvejų sudarė ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos. Antroje vietoje pagal dažnį diagnozuotos akies ir jos organų ligos. Trečioje vietoje pagal sergamumo atvejų skaičių

virškinimo sistemos ligos. Vertinant sergamumo pokyčius su 2016 m., didžiausias sergamumo augimas 2017 m. nustatytas kvėpavimo sistemos ligomis.

Vaikai – pažeidžiama ir pati savęs negalinti apsaugoti visuomenės dalis. Užteršta aplinka, nesveika mityba ir kiti neigiami aplinkos faktoriai stipriai įtakoja vaiko organizmą bei asmenybės formavimąsi, todėl išlieka svarbu jau vaikystėje formuoti sveikos gyvensenos, ekologines nuostatas. Dalis tėvų negeba ar negali skirti pakankamai dėmesio, lėšų tinkamam vaikų gyvenimo būdui, laisvalaikiui organizuoti, taip pat pastebima, kad didelę dienos dalį vaikas praleidžia ugdymo institucijoje, todėl svarbus vaidmuo stiprinant vaikų sveikatą tenka ugdymo įstaigai.

Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras atliko 2018–2019 m. m. lopšelio-darželio „Trys nykštukai“ vaikų sveikatos būklės analizę. Analizuojant ikimokyklinio ugdymo įstaigą lankančių vaikų sveikatos sutrikimus nustatyta, kad dažniausi sutrikimai yra: regos, nervų, kraujotakos sistemų, odos, kvėpavimo, skeleto-raumenų.

Atsižvelgiant į Lietuvos, Šiaulių miesto bei įstaigos vaikų nuolat blogėjančius sveikatos rodiklius bei didėjančius socialinės rizikos veiksnius siekiama vykdyti kompleksinę sveikatos stiprinimo veiklą, formuojant vaiko sveikos gyvensenos įgūdžius.

Vidaus veiksmų analizė.

Lopšelyje-darželyje „Trys nykštukai“ veikia 11 grupių, iš jų 3 ankstyvojo amžiaus, 7 ikimokyklinio, 1 priešmokyklinio. Įstaigoje ugdomi 211 ugdytinių. Lopšelis-darželis teikia ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymo, maitinimo, poilsio (dienos miego) paslaugas.

Įstaigoje dirba 47 darbuotojai: 2 vadovai, 23 pedagogės ir 22 techninio personalo darbuotojų. Dauguma vaikų auga palankiose socialinėse sąlygose, vaikų iš socialinės rizikos šeimų neturime, iš daugiavaikių šeimų – 28 vaikai. Specialiąją pagalbą, pagal gydytojo paskyrimą, lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisijos ir PPT sprendimą, vaikams įstaigoje teikia 2 logopedai, 1 socialinis pedagogas, 1 judesio korekcijos mokytojas.

Darželyje sudarytos palankios sąlygos neformaliai ugdymui, veikia 7 būreliai: krepšinio, futbolo, šokių, robotikos, anglų kalbos, dailės ir keramikos būreliai.

Psichologinė – emocinė, socialinė sveikata. Lopšelyje-darželyje vykdoma tarptautinė socialinių įgūdžių ugdymo programa „Zipio draugai“ ir socialinio – emocinio ugdymo programa „Kimočis“. Socialinio emocinio ugdymo programas įgyvendina įstaigoje dirbanti socialinė pedagogė bei grupėse dirbantys pedagogai.

Lopšelyje-darželyje veikia Vaiko gerovės komisija. Joje aptariami individualūs vaikų poreikiai, ugdymo programos, metodai ir būdai. Analizuojamas pagalbos vaikui teikimo poreikis ir galimybės, pagalbos efektyvinimo būdai. Tenkinant specialiuosius ugdymo(si) poreikius,

bendradarbiaujama su ugdytinių tėvais, Šiaulių pedagogine psichologine, Vaiko teisių tarnybos, lopšelio-darželio pedagogais.

Fizinė sveikata. Ypatingas dėmesys lopšelyje – darželyje higienos įgūdžių ir sveikos mitybos įpročių formavimui, saugios, patrauklios, vaikų fizinį aktyvumą skatinančios aplinkos kūrimui, grupių ir kitų edukacinių erdvių turtinimui. Pagal poreikį ir galimybes nuolat atnaujinamas ir papildomas sportinis inventorių, kuriamos naujos ugdytinių aktyvumą ir sveikatinimą skatinančios erdvės. Darželio kieme įrengta sporto aikštė, sensorinis takelis, gausu įrenginių fiziniam aktyvumui skatinti. Kūno kultūros užsiėmimai vyksta atskiroje sporto salėje. Užsiėmimus veda kvalifikuota judesio korekcijos mokytoja.

Kasdieniniai gyvenimo įgūdžiai. Įstaigoje vykdoma ES programa „Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimas vaikų ugdymo įstaigose“. Lopšelis-darželis didelį dėmesį skiria sveikatą tausojančio maitinimo organizavimui įstaigoje (modernizuota virtuvė, įdiegtas sveikatą tausojantis valgiaraštis, atliekama nuolatinė vaikų maitinimosi analizė).

2018-2019 m.m. įstaiga pasistatė laimėtą šiltnamį iš projekto „IKI Sodinčius“. Įrengtame sode vaikai sodina įvairias daržoves, vaistažoles, gėles bei kitus augalus, stebi ir prižiūri jų augimą. Rūpestis augalais skatina vaikus veikti, puoselėja jų fizines ir psichines galias, ugdo darbinius įgūdžius. Sodinukus daržui augina patys ugdytiniai nuo ankstyvo pavasario dalyvaudami projekte „Žalioji palangė“. Derlius ragaujamas degustuojant savo užaugintas daržo gėrybes.

Mokykla bendradarbiauja su Šiaulių miesto savivaldybės Visuomenės sveikatos biuru. Įstaigoje švietėjišką sveikatos ugdymo veiklą vykdo visuomenės sveikatos specialistė. Kasmet specialistė rengia metinį veiklos planą, kuriame akcentuojamos visos sveikatinimo sritys: fizinis aktyvumas, mityba, psichikos sveikata, aplinkos, burnos higienos, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija ir kt.

Darželis bendradarbiauja su mokyklomis: Dainų, Rasos, Ragainės progimnazijomis, ikimokyklinėmis įstaigomis: Varpelis, Pasaka, Žiogelis, Kūlverstukas, Rugiagėlė ir kt., viešąja Šiaulių m. biblioteka, teniso mokykla, Saulės krepšinio mokykla, futbolo akademija, gyvūnų globos namais „Šiaulių letenėlė“.

Organizuojami kasmetiniai sveikos gyvensenos renginiai: „Šeimos futbolo turnyras“, „Diena be automobilio“, „Sveikuolių maratonas“, „Boulingo turnyras“, „Tolerancijos diena“, „Sportuojantis koridorius“, „Nykštukų bėgimas“, „Valentino dienos futboliukas“, „Lietuvos mažųjų žaidynės“, „Vanduo sveikatos šaltinis“ ir kt.

Siekiant gerinti vaikų sveikatą lopšelyje-darželyje „Trys nykštukai“ įgyvendinti šie projektai: „Nykštukų sveikatos ABC“ (2017m.) – gautas 700 eur. suma projektui įgyvendinti, „Sveikatos spindulėlis“ (2015m.) – gautas 300 eur. suma projektui įgyvendinti.

SVEIKATOS STIPRINIMO IR UGDYMO VEIKLOS SITUACIJOS ANALIZĖ

VEIKLOS SRITYS	STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
<p>1. Sveikatos stiprinimo veiklos valdymo struktūra, politika ir kokybės garantavimas.</p>	<p>Lopšelyje-darželyje rengiamas sveikatos specialisto metinis veiklos planas.</p> <p>Kaupiama ir sisteminama informacija apie vaikų sveikatą, reguliariai aptariama su bendruomene.</p> <p>Sveikatos saugojimo ir stiprinimo klausimai svarstomi susirinkimų, posėdžių, pasitarimų metu. Informacija pateikiama stenduose, internetinėje svetainėje, socialiniame tinkle Facebook.</p> <p>Sveikatinimo klausimai įtraukti į lopšelio-darželio metinį veiklos planą ir strateginį planą, bei atsispindi individualiuose pedagogų planuose.</p>	<p>Sveikatos stiprinimo procesai įstaigoje neturi aiškios strategijos bei sistemos.</p> <p>Nėra sukurta sveikatos stiprinimo veiklos vertinimo sistema.</p> <p>Vertinimas apsiriboja ataskaitomis apie įvykdytas priemones ir veiklas.</p> <p>Nepakankamas darbuotojų (ypač pagalbinio personalo) dalyvavimas, aptariant sveikatos stiprinimo rezultatus, planuojant veiklą.</p>
<p>2. Psichosocialinė aplinka.</p>	<p>Organizuojami seminarai pedagogams bendravimo, bendradarbiavimo, komandinio darbo, socialinio-emocinio ugdymo klausimais.</p> <p>Darbuotojai didelį dėmesį skiria bendravimui ir bendradarbiavimui su tėvais (globėjais), atsižvelgia į jų poreikius ir pastabas, kuria palankią psichosocialinę aplinką.</p> <p>Tėvams, globėjams sudaryta galimybė dalyvauti planuojamuose renginiuose, apie kuriuos skelbiama tėvų informacinėse lentose, internetinėje svetainėje.</p> <p>Tėvai turi galimybę apklausų metu išsakyti savo nuomonę apie įstaigos aplinkas, ugdymą. Remiantis kasmetinių apklausų duomenimis, dauguma tėvų patenkinti lopšelio-darželio aplinka, ugdymo turiniu.</p> <p>Įstaiga kasmet dalyvauja „Savaitėje be patyčių“ ir tarptautinėje programoje „Zipio draugai“, pedagogės ugdomojoje veikloje numato atskiras priemones smurto ir prievartos prevencijai. Šiomis temomis kalbama su tėvais. Parengtas smurto ir patyčių prevencijos vykdymo tvarkos aprašas. Ugdytinių netinkamo elgesio</p>	<p>Trūksta lėšų įdarbinti psichologą.</p> <p>Mažai seminarų, kursų aptarnaujančiam personalui.</p> <p>Pasyvus dalies pedagogų ir kito personalo dalyvavimas bendruose sveikatinimo ir kituose įstaigos darbuotojams skirtuose renginiuose.</p>

	įvertinimo ir įveikimo tvarkos aprašas.	
3. Fizinė aplinka.	<p>Lopšelyje-darželyje nuolat gerinama ir turtinama jaukia, saugia, estetinė, funkcionali vaikų amžiui ir poreikiams pritaikyta fizinė aplinka.</p> <p>Įstaigoje kuriama higienos normas atitinkanti, saugi ugdymo(si) aplinka, pavyzdžiui, teritorija aptverta nauja tvora, pakeista elektros instaliacija; nuolat vykdoma aplinkos ir ugdymo kontrolė.</p> <p>Įstaiga įsikūrusi šalia parko, toliau nuo gatvės, todėl triukšmo ir užterštumo lygis neviršija reikalavimų.</p> <p>Kūno kultūros užsiėmimai vyksta atskiroje sporto salėje.</p> <p>Darželyje įkurtas sezoninis daržas, šiltnamis.</p>	<p>Trūksta resursų pastato rekonstrukcijai (sienų apšiltinimui, kad sumažėtų šildymo sąnaudos).</p> <p>Gan didelė dalis ugdytinių sunkiai adaptuojasi prie sveikatai palankaus valgiaraščio, atsisako valgyti kai kuriuos patiekalus, lieka daug maisto atliekų.</p>
4. Žmogiškieji ir materialieji ištekliai.	<p>Įstaiga turi specialistus: socialinį pedagogą (1 et.), logopedą (1,3 et.), judesio korekcijos mokytoją (0,75 et.), visuomenės sveikatos specialistą (1 et.).</p> <p>Parengti pranešimai, kviečiami lektoriai vaikų dantukų priežiūros įpročių ugdymui, vaikų psichinės sveikatos saugojimui, konfliktams spręsti. Teikiama metodinė pagalba vaikų mitybos ir fizinio aktyvumo gerinimui.</p> <p>Judesio korekcijos mokytoja, sveikatos priežiūros specialistė siūlo idėjas, dalyvauja visuotinėse akcijose, sveikatingumo savaitėse, organizuoja sportinius renginius.</p> <p>Planuojant lopšelio-darželio biudžetą kasmet yra numatoma pakankamai lėšų sportiniam inventoriui, šiuolaikinėmis technologijoms įsigyti.</p>	<p>Nepakankamai kvalifikacijos kėlimo renginių sveikatos srityje.</p> <p>Pedagogams trūksta žinių ir praktinių įgūdžių darbui su specialiujų ugdymo(si) poreikių turinčiais vaikais.</p> <p>Pasyvus kai kurių tėvų dalyvavimas sveikatos renginiuose.</p>
5. Sveikatos ugdymas.	<p>Darželis bendradarbiauja su bendrojo ugdymo mokyklomis, darželiais, viešąja Šiaulių m. biblioteka, teniso, krepšinio mokyklomis, futbolo akademija, gyvūnų globos namais.</p> <p>Pedagogai įtraukia sveikatos ugdymo temas į grupių ugdomosios veiklos planus, atsižvelgdamos į metinio veiklos plano</p>	<p>Sparčiai daugėja alergiškų ikimokyklinio amžiaus vaikų.</p> <p>Blogėja vaikų emocinė sveikata, pasireiškianti elgesio sutrikimais.</p> <p>Įstaiga nedalyvauja tarptautinio lygmens</p>

	<p>tikslus ir uždavinius bei individualius vaikų sveikatos stiprinimo poreikius. Prioritetas sveikatinimo veikloms bei ugdymui, atsispindi įstaigos veiklos planavimo dokumentuose.</p> <p>Sveikatos specialistė, judesio korekcijos mokytoja, logopedė, socialinė pedagogė vykdo individualius, grupinius užsiėmimus, edukacijas, projektus fizinei, psichinei, emocinei sveikatai gerinti.</p> <p>Pagalbos vaikui specialistai aktyviai bendradarbiauja ugdydami sveikos gyvensenos įgūdžius, jų veikla aptariama vaiko gerovės komisijos posėdžiuose.</p>	<p>prevencinėse programose.</p>
<p>6. Sveikatą stiprinančios mokyklos veiklos sklaida ir tęstinumo laidavimas.</p>	<p>Informacijos sklaida operatyviai vykdoma įstaigos internetinėje svetainėje, įstaigos socialinio tinklo Facebook paskyroje, bendruomenės sistemoje „Mūsų darželis“.</p> <p>Sudarytas vaikų sveikatą stiprinančios grupės metinis veiklos planas pristatytas įstaigos bendruomenei. Numatyti įvairūs renginiai ir priemonės sveikatos stiprinimo sklaidai.</p>	<p>Nepakankamas tėvų sąmoningumas vaikų sveikatos klausimais.</p>

GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<p>Įstaigos darbuotojams organizuojant edukacijas, susibūrimus neformalioje aplinkoje, kartu švenčiant gimtadienius, kalendorines šventes, kurti palankų mikroklimatą, skatinti bendruomenės bendradarbiavimą.</p> <p>Tobulinti bendruomenės narių kvalifikaciją ir kompetencijas bei sudaryti sąlygas jiems dalyvauti mokymuose miesto, šalies ir tarptautiniu mastu.</p> <p>Aktyvinti bendradarbiavimą su socialiniais partneriais sveikatos saugojimo ir stiprinimo srityse.</p> <p>Padėti šeimai ugdyti sveiką vaiką, teikiant kokybiškas sveikatinimo paslaugas, ieškant naujų bendradarbiavimo su šeimomis formų, siekiant didinti tėvų sąmoningumą vaikų sveikatos klausimais.</p> <p>Įgijus patirties sveikatos stiprinimo srityje, pedagogai ir pagalbos vaikui specialistai turės</p>	<p>Specialiųjų ugdymosi poreikių, alergiškų vaikų skaičiaus didėjimas.</p> <p>Blogėjanti darželio pastato fasado būklė – neužtikrinamas bendruomenės saugumas.</p>

galimybę dalintis gera patirtimi.	
Racionalus įstaigai skirtų lėšų panaudojimas kuriant vaiko sveikatai palankią modernią edukacinę aplinką, diegiant naujausias ugdymo technologijas.	

III SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI, PRIORITETAI

Programos tikslas – visapusiškas bendruomenės sveikatos saugojimas ir stiprinimas, siekiant fizinės, psichinės, dvasinės darnos.

Uždaviniai:

1. Užtikrinti sveikatos stiprinančios ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiklos planavimą, įgyvendinimą ir vertinimą.
2. Plėtoti ir stiprinti ugdymo įstaigos bendruomenės narių tarpusavio santykius.
3. Kurti ir puoselėti sveikatos ir saugos reikalavimus atitinkančią įstaigos aplinką.
4. Sutelkti įstaigos žmogiškuosius ir materialiuosius išteklius sveikatos stiprinimui ir ugdymui.
5. Vykdyti sveikatos ugdymo veiklos plėtrą, atsižvelgiant į vaikų amžiaus grupes ir individualius vaikų sveikatos ugdymo poreikius.
6. Skleisti sveikatos stiprinimo įstaigos patirtį vietos bendruomenei ir už jos ribų.

IV SKYRIUS SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMOS UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

1. 1-a veiklos sritis. SVEIKATOS STIPRINIMO VEIKLOS VALDYMO STRUKTŪRA, POLITIKA IR KOKYBĖS GARANTAVIMAS

Uždavinys – užtikrinti sveikatos stiprinančios ikimokyklinio ugdymo mokyklos veiklos planavimą, įgyvendinimą ir vertinimą.

Rodiklis	Priemonė	Data	Atsakingi asmenys
1.1. Sveikatos stiprinimo veiklos organizavimo darbo grupės sudarymas.	1.1.1. Sudaryta sveikatos stiprinimo veiklą organizuojanti darbo grupė, pasidalinta darbo funkcijomis.	2020m. sausio mėn., vėliau kasmet rugsėjo mėn.	Lopšelio-darželio direktorius.
	1.1.2. Visuomenės sveikatos specialisto veiklos dalis integruota į sveikatos stiprinimo programą.	2020-2024 m.	Visuomenės sveikatos specialistas.

1.2. Sveikatos stiprinimas įtrauktas į mokyklos veiklą.	1.2.1. Sveikatos stiprinimo programa įtraukta į lopšelio-darželio veiklos planavimo dokumentus: strateginį planą; metinį veiklos planą.	2020-2024 m.	Lopšelio-darželio direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
	1.2.2. Ilgalaikis ir trumpalaikis ugdomosios veiklos planavimas grupėse.	2020-2024 m.	direktoriaus pavaduotojas ugdymui, grupių auklėtojos.
1.3. Sveikatos stiprinimo procesų organizavimas ir rezultatų vertinimas.	1.3.1. Kasmet vykdyti vaikų profilaktinio sveikatos patikrinimo analizę, stebėti pokyčius ir juos pristatyti įstaigos bendruomenei.	220-2024 m. lapkričio mėn.	Sveikatos specialistas.
	1.3.2. Vykdyti tėvų nuomonės apklausas, sudaryti sąlygas išsakyti savo pasiūlymus bei pastebėjimus formuojant sveikatos stiprinimo veiklos politiką ir strategiją.	2020-2024 m.	Sveikatos stiprinimo veiklą organizuojanti darbo grupė.
	1.3.3. Kiekvienų mokslo metų pabaigoje atlikti programos vykdymo savirefleksiją.	2020-2024 m. gegužės – birželio mėn.	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir sveikatos specialistas.
	1.3.4. Viešinti įstaigos bendruomenei sveikatos stiprinimo veiklos vertinimo rezultatais (bendruomenės, tėvų susirinkimuose, savivaldos institucijose, įstaigos informacijos sklaidos kanaluose).	2020-2024 m.	Sveikatos stiprinimo veiklą organizuojanti darbo grupė.
Laukiamas rezultatas – sudaryta ir efektyviai veikia sveikatos stiprinimo veiklos organizavimo grupė. Sveikatos stiprinimas ir ugdymas įtraukti į įstaigos strateginį planą, grupių ugdymo planus. Į sveikatos stiprinimo veiklas įtraukta dauguma bendruomenės narių. Kasmet atliekama veiklos savirefleksija.			

2. 2-a veiklos sritis. PSICHOSOCIALINĖ APLINKA

Uždavinys. Plėtoti ir stiprinti ugdymo įstaigos bendruomenės narių tarpusavio santykius.

Rodiklis	Priemonė	Data	Atsakingi asmenys
2.1. Lopšelio-darželio bendruomenės narių gerų tarpusavio santykių kūrimas ir puoselėjimas.	2.1.1. Organizuoti susirinkimus su būsimų ugdytinių šeimomis.	2020-2024 m.	Lopšelio-darželio direktorius.
	2.1.2. Vykdyti vaikų adaptacijos stebėseną, duomenų analizę.	2020-2024 m. rugsėjo - lapkričio mėn.	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

	2.1.3. Vaiko gerovės komisijos narių pagalba grupių auklėtojoms, vaikams ir jų tėvams adaptacijos laikotarpiu.	2020-2024 m. Rugsėjo mėn.	VGK komisijos nariai.
	2.1.4. Tenkinti specialiųjų ugdymosi poreikių bei socialinės atskirties vaikų poreikius.	2020-2024 m.	VGK komisijos nariai, grupių auklėtojai.
	2.1.5. Bendradarbiauti su Šiaulių miesto Pedagogine Psichologine tarnyba, įgyvendinti tarnybos parengtą programą „Pozityvių santykių ir bendradarbiavimo aplinkos stiprinimas ikimokyklinėje įstaigoje“.	2020-2024 m.	PPT specialistai ir direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
	2.1.6. Organizuoti bendruomenei prevencinius renginius, seminarus, paskaitas, rengti padalomąją medžiagą sveikatinimo tema.	2020-2024 m.	Direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pedagogai, VGK, kiti specialistai.
2.2. Galimybių dalyvauti sveikatos stiprinimo veikloje visiems bendruomenės nariams sudarymas.	2.2.1. Užtikrinti tinkamą renginių, seminarų, paskaitų laiką ir vietą, sudarant galimybę dalyvauti visiems bendruomenės nariams.	2020-2024 m.	Direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
2.3. Smurto (fizinio, psichologinio/emocinio, seksualinio, nepriežiūros ir apleistumo) apraiškos mokykloje.	2.3.1. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos tvarkos aprašo įgyvendinimas 2.3.2. Dalyvauti emocinio, socialinių kompetencijų ugdymo programose „Žipio draugai“ ir „Kimochi“ ir kt.	2020-2024 m. 2020-2024 m.	Bendruomenės nariai. Socialinis pedagogas, grupių auklėtojai,
Laukiamas rezultatas – įstaigoje kuriami ir puoselėjami geri bendruomenės narių tarpusavio santykiai. Adaptacijos metu teikiama pagalba vaikams ir tėvams. Tenkinami vaikų specialieji ugdymosi poreikiai, įvertinamos sprendžiamos vaikų, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, problemos. Sudarytos sąlygos visiems bendruomenės nariams dalyvauti renginiuose, paskaitose ir t.t.			

3. 3-a veiklos sritis. FIZINĖ APLINKA

Uždavinys. Kurti ir puoselėti sveikatos ir saugos reikalavimus atitinkančią įstaigos aplinką.

Rodiklis	Priemonė	Data	Atsakingi asmenys
----------	----------	------	-------------------

3.1. Mokyklos teritorijos ir patalpų priežiūros užtikrinimas bei aplinkos pritaikymas sveikatos stiprinimo tikslams.	3.1.1. Sutvarkyti įstaigos lauko durų užrakto sistemą.	2020-2024 m.	Direktorius.
	3.1.2. Taikant prevencines priemones spręsti automobilių važiavimo į įstaigos teritoriją problemą siekiant užtikrinti saugumą vaikų žaidimų aikštelėse	2020-2024 m.	Direktorius. Ūkvedys.
	3.1.3. Pildyti ugdomąją aplinką priemonėmis fizinio aktyvumo skatinimui (paspirtukai, mašinėlės, kamuoliai, lauko teniso raketės ir kt.)	2020-2024 m.	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
	3.1.4. Edukacinių erdvių (koridoriai, sporto salė ir kt.) plėtojimas sudarant saugią aplinką vaikams.	2020-2024 m.	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
	3.1.5. Patalpų valymo ir dezinfekcijos planai, infekcinių ligų profilaktikai.	2020-2024 m.	Sveikatos specialistas.
	3.1.6. Sodo ir ūkio, įrengto darželio teritorijoje, puoselėjimas ir plėtra.	2020-2024 m.	Sudaryta darbo grupė (kintanti).
	3.1.7. Organizuoti veiklas netradicinėse aplinkose: miesto erdvėse, sporto aikštynuose, gamtoje ir kt.	2020-2024 m.	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, grupių auklėtojos.
3.2. Bendruomenės narių fizinio aktyvumo skatinimas.	3.2.1. Organizuoti ir prisidėti prie kitų įstaigų organizuojamų bendrų vaikų, tėvų ir pedagogų fizinio aktyvumo renginių, akcijų („Šeimų futbolo turnyras“, „Sportuojantys koridoriai“, „Nykštukų bėgimas“ ir kt.).	2020-2024 m.	Sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė.
	3.2.2. Dalyvauti fizinį aktyvumą skatinančiuose projektuose („Sveikatiada“, „Lietuvos mažųjų žaidynės“, „Futboliukas“ ir kt.).	2020-2024 m.	Sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė.
	3.2.3. Organizuoti fizinio aktyvumo pertraukėles įstaigos darbuotojams.	2020-2024 m.	Sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė.
3.3. Tinkamo	3.3.1. Tęsti dalyvavimą ES	2020-2024 m.	Direktorius.

maitinimo ir vandens tiekimo užtikrinimas.	programose „Vaisių vartojimo skatinimas švietimo įstaigose“ ir ES programoje „Pienas vaikams.		
	3.3.2. Sudarytos sąlygos vaikams bet kuriuo metu atsigerti vandens.	2020-2024 m.	Grupių auklėtojai, sveikatos priežiūros specialistas.
	3.3.3. Paskaitos vaikams ir tėveliams apie sveikos mitybos svarbą.	2020-2024 m.	Sveikatos priežiūros specialistas.
	3.3.4. Suteikti galimybę tėvams degustuoti įstaigoje gaminamą maistą.	2020-2024 m.	Sveikatos priežiūros specialistas, mitybos specialistas.
	3.3.5. Vyresnėse grupėse (5-7 m.) įdiegti švediško stalo principą.	2020-2024 m.	Direktorius, Sveikatos priežiūros specialistas.
	3.3.6. Individualizuoti mitybą atsižvelgiant į vaiko sveikatą (alerginės ligos, rijimo ir virškinimo sutrikimai ir kt.).	2020-2024 m.	Sveikatos priežiūros specialistas, mitybos specialistas.
	3.3.7. Šviesti pedagogus bei kitus darbuotojus apie individualizuotos mitybos svarbą.	2020-2024 m.	Sveikatos priežiūros specialistas, mitybos specialistas.
Laukiamas rezultatas – sukurta saugi, sveika aplinka atitinkanti higienos reikalavimus. Palaikomas ir didinamas bendruomenės narių fizinis aktyvumas. Vyresnėse grupėse įdiegtas švediško stalo principas. Bendruomenės nariams suteikiamos žinios apie mitybą ir jos svarbą. Organizuojamas subalansuotas, individualizuotas vaikų maitinimas atitinkantis HN reikalavimus, taikant sveikos mitybos principus.			

4. 4-a veiklos sritis. ŽMOGIŠKIEJI IR MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

Uždavinys. Sutelkti įstaigos žmogiškuosius ir materialiuosius išteklius sveikatos stiprinimui ir ugdymui.

Rodiklis	Priemonė	Data	Atsakingi asmenys
4.1. Pedagogų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijos tobulinimo sveikatos stiprinimo ir ugdymo klausimais organizavimas.	4.1.1. Pedagogų ir kitų specialistų dalyvavimas sveikatos ugdymo seminaruose, konferencijose.	2020-2024 m.	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, sveikatos specialistas.
	4.1.2. Dalyvauti Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo organizuojamuose kvalifikacijos tobulinimo renginiuose.	2020-2024 m.	Grupių pedagogai, pagalbos mokiniui specialistai, kiti darbuotojai.
4.2. Lopšelio-	4.2.1. Tėvų švietimas ir	2020-2024 m.	Direktoriaus

darželio bendruomenės narių pasitelkimas sveikatos ugdymui.	konsultavimas vaikų sveikatinimo tema. 4.2.2. Darbuotojų iniciatyvų palaikymas, renginiai, asmeninio pavyzdžio demonstravimas sveikatinimo srityje.	2020-2024 m.	pavadootojas ugdymui, sveikatos specialistas. Sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė.
4.3. Apsirūpinimas metodine medžiaga ir kitomis sveikatos ugdymui reikalingomis priemonėmis.	4.3.1. Numatyti tikslines lėšas metodinei literatūrai ir priemonėms įsigyti. 4.3.2. Skirti lėšų sveikatos ugdymui.	2020-2024 m. Kasmet.	Direktoriaus pavadootojas ugdymui. Direktorius.
4.4. Darželio partnerių įtraukimas į sveikatos ugdymo procesą	4.4.1. Kartu su socialiniais partneriais organizuoti bendrus renginius bei dalyvauti jų organizuojamuose renginiuose skirtuose sveikatos stiprinimui.	2020-2024 m.	Direktorius, direktoriaus pavadootojas ugdymui, sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė.
Laukiamas rezultatas: bendruomenės nariai tobulina kvalifikaciją sveikatos stiprinimo ir ugdymo klausimais. Pakankamas lėšų skyrimas sveikatos ugdymui. Į sveikatos stiprinimo veiklą įtraukiami socialiniai partneriai, nevyriausybinės organizacijos. Racionaliai naudojami žmogiškieji ir materialieji ištekliai.			

5. 5-a veiklos sritis. SVEIKATOS UGDYMAS

Uždavinys. Vykdyti sveikatos ugdymo veiklos plėtrą, atsižvelgiant į vaikų amžiaus grupes ir individualius vaikų sveikatos ugdymo poreikius.

Rodiklis	Priemonė	Data	Atsakingi asmenys
5.1. Sveikatos ugdymas įtrauktas į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas.	5.1.1. Sveikatos ugdymo temų įtraukimas į grupių planus ir įstaigos ugdomosios veiklos programą.	2020-2024 m.	Grupių auklėtojai, direktoriaus pavadootojas ugdymui.
	5.1.2. Dalyvauti įvairiuose Sveikatos biuro organizuojamuose renginiuose, miesto ir šalies renginiuose, renginiuose su kitomis įstaigomis.	2020-2024 m.	Grupių auklėtojai, priešmokyklinio ugdymo pedagogai.
	5.1.3. Tęsti dalyvavimą	2020-2024 m.	Sveikatingumo

	nacionaliniame projekte „Sveikatiada“.		veiklą organizuojanti darbo grupė, grupių auklėtojai.
5.2. Sveikatos ugdymas organizuojamas visiems mokyklos vaikams, atsižvelgiant į jų poreikius.	5.2.1 Individualių planų rengimas specialių poreikių vaikams. 5.2.2 Bendradarbiaujant grupių auklėtojams ir pagalbos vaikui specialistams į ugdymo procesą integruoti vaikų raidos sutrikimų prevencines priemones.	2020-2024 m.	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, Grupių pedagogai, VGK komisijos nariai.
5.3. Sveikatos ugdymas apima įvairias sveikatos sritis.	5.3.1 Į ugdymo planus ir ugdymo programą įtraukti temas, liečiančias įvairius sveikatinimo aspektus (sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai, sveikamityba, fizinis aktyvumas, psichikos sveikata, aplinkos sveikata, užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena, edukacijos profilaktika ir burnos higiena, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija). 5.3.2. Tėvams ir bendruomenei teikti informaciją sveikatinimo temomis (stenduose, susirinkimuose, darželio puslapyje, Facebook paskiroje ir „Mūsų darželis“ sistemoje).	2020-2024 m. 2020-2024 m.	Visuomenės sveikatos specialistas, grupių auklėtojai, sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė. Visuomenės sveikatos specialistas, grupių auklėtojai, sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui.
Laukiamas rezultatas – sveikatos ugdymas įtrauktas į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, ugdymo turinys atitiks vaikų amžių, individualius poreikius ir apima įvairias sveikatos sritis. Teikiama informacija sveikatinimo temomis visai bendruomenei.			

6. 6-a veiklos sritis. SVEIKATĄ STIPRINANČIOS MOKYKLOS VEIKLOS SKLAIDA IR TĘSTINUMO LAIDAVIMAS

Uždavinys. Skleisti sveikatos stiprinimo įstaigos patirtį vietos bendruomenei ir už jos ribų.

Rodiklis	Priemonė	Data	Atsakingi asmenys
----------	----------	------	-------------------

6.1. Sveikatos stiprinimo veiklos patirties sklaida įstaigoje.	6.1.1. Metodiniai renginiai, pasitarimai, seminarai, straipsniai spaudoje, informaciniai standai, informacijos talpinimas įstaigos internetinėje svetainėje bei facebook paskyroje, sveikatos projektai ir kt.	2020-2024 m.	Sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė.
	6.1.2. Kasmet įstaigos darbuotojų bei visuotinių tėvų susirinkimų metu supažindinti su sveikatos stiprinimo veikla, numatytais renginiais.	2020-2024 m.	Direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, sveikatos specialistas.
6.2. Sveikatą stiprinančios įstaigos veiklos patirties pavyzdžių sklaida už įstaigos ribų.	6.2.1. Pranešimai miesto, respublikos metodinėse-praktinėse konferencijose.	2020-2024 m.	Sveikatingumo veiklą organizuojanti darbo grupė.
Laukiamas rezultatas – Lopšelio-darželio bendruomenė įgyja ir keičiasi sveikatos stiprinimo ir ugdymo patirtimi. Informacija apie sveikatos stiprinimo veiklą pateikiama įstaigos, miesto bendruomenei, panaudojant įvairias komunikacijos priemones.			

V SKYRIUS SVEIKATOS STIPRINIMO VEIKLOS VERTINIMAS

Sveikatos stiprinimo veiklos vertinimas planuojamas 5 metų veiklos programoje, metiniuose sveikatos stiprinimo veiklos planuose. Veiklos vertinimo rezultatai panaudojami veiklai planuoti ir jos kokybei gerinti.

Naudojami vertinimo metodai: dokumentų analizė; savirefleksija; interviu; grupinė diskusija; veiklos stebėjimas ir aptarimas; anketavimas; atvejų analizė.

VI SKYRIUS LĖŠŲ ŠALTINIAI

1. Programai įgyvendinti bus skiriamos lėšos iš mokinio krepšelio.
2. Projektams skirtos savivaldybės biudžeto lėšos.
3. Specialiosios programos (ugdymui) skirtos lėšos.
4. Tėvų (globėjų, rūpintojų) savanoriška parama.
5. Rėmėjų lėšos.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1. Programos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui.
  2. Programos įgyvendinimo kontrolę vykdo lopšelio-darželio direktorius.
  3. Atskaitomybę vykdo įstaigos tarybai, kitoms pavaldžioms institucijoms.
  4. Vieši pranešimai apie sveikatos ugdymo veiklą skelbiami informaciniuose stenduose, spaudoje ir svetainės adresu www.trysnykstukai.lt.
-